

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Etyka w dyskursie publicznym		8.0.13671	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	dziennikarstwo i wiedza o mediach
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Magdalena Horodecka, profesor uczelni; dr Maciej Dajnowski; prof. dr hab. Ewa Graczyk; dr Monika Żółkoś; dr hab. Mariusz Kraska, profesor uczelni; prof. dr hab. Zbigniew Majchrowski; prof. UG, dr hab. Feliks Tomaszewski; dr Katarzyna Szalewska, profesor uczelni; dr Martyna Wielewska-Baka; dr Artur Nowaczewski; dr hab. Maciej Michalski, profesor uczelni; dr Anna Filipowicz, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Konwersatorium		Semestr 2:	
Sposób realizacji zajęć		15 godzin - uczestnictwo w zajęciach;	
zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin - przygotowanie do zajęć, studiowanie literatury, pisanie pracy zaliczeniowej na ocenę.	
Liczba godzin		Razem: 25 godzin = 1 ECTS.	
Konwersatorium: 15 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Praca w grupach - Samodzielna praca projektowa. - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - kolokwium - wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Podstawowe kryteria oceny: <ul style="list-style-type: none"> • czynny udział w ćwiczeniach, systematyczne przygotowanie w formie ustnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego – 40%; • wykonanie pracy zaliczeniowej z zakresu zagadnień wskazanych przez prowadzącego (po jednej dla każdego panelu)– 60%. Podstawą zaliczenia mogą być wyłącznie prace oryginalne oraz samodzielne, nigdy wcześniej nieoceniane.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	aktywne uczestnictwo w zajęciach	kolokwium	praca zaliczeniowa
	Wiedza		
K_W12	+	+	+
	Umiejętności		
K_U08	+	+	+
	Kompetencje społeczne		
K_K03	+	+	+
K_K04	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Zaliczenie przedmiotów nauczanych w pierwszym semestrze I roku studiów stacjonarnych I stopnia (chyba że w szczególnych przypadkach prowadzący postanowi inaczej)

B. Wymagania wstępne

Umiejętność analizy i interpretacji tekstów kultury, znajomość zagadnień z zakresu wiedzy o kulturze.

Cele kształcenia

Przedmiot jest poświęcony podstawowym zagadnieniom etyki w pracy dziennikarza i publicysty. Celem zajęć będzie przygotowanie studenta do świadomego i odpowiedzialnego diagnozowania zjawisk kulturowych i społecznych oraz do rozwiązywania problemów etycznych, jakie wiążą się ze współpracą z mediami.

Treści programowe

Szczegółowy program zajęć ustala prowadzący na początku semestru.

Główne zagadnienia: socjotechnika i jej mechanizmy (perswazja, sugestia, manipulacja), dyskurs propagandy (historia i współczesność), mowa nienawiści (sfery funkcjonowania, ukryte i jawne sfery przemocy werbalnej, środki agresji słownej), strategie przemocy symbolicznej – od wykluczania do dehumanizacji (piętno, mechanizm „kozła ofiarnego”, „maszyna antropologiczna”), Konflikt a przemoc widzenia (dyskurs nadzoru, dyskurs konfliktu, przemoc patrzenia a przyjemność oglądania, psychologia widzenia), dylematy poprawności politycznej, dyskursy przeciw przemocy.

Wykaz literatury

Prowadzący zastrzega sobie prawo do zmiany listy lektur.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

- G. Agamben, Otwarte (fragmenty), przeł. P. Mościcki, „Krytyka Polityczna” 2008, nr 15.
- S. Barańczak, Słowo - perswazja - kultura masowa, „Twórczość”, 1975, nr 7.
- J. Bartmiński, Cóż to jest prawda? Kryzys wiarygodności słowa we współczesnym dyskursie publicznym, w: Bariery i pomosty w komunikacji językowej Polaków, red. J. Bartmiński i U. Majer-Baranowska, Lublin 2005.
- M. Bilewicz, M. Wiśniewski, M. Kofta, Polski sondaż uprzedzeń, Warszawa 2009.
- J. Bralczyk, O języku polskiej propagandy politycznej lat siedemdziesiątych, Warszawa 2001.
- J. Butler, Walczące słowa. Mowa nienawiści i polityka performatywu, tłum. A. Ostolski, Warszawa 2010.
- A. Cegiela, Czym jest mowa nienawiści?, „Poradnik Językowy” 2014, z. 1.
- A. Cegiela, Słowa i ludzie. Wprowadzenie do etyki słowa, Warszawa 2014.
- Dobro w mediach, red. A. Baczyński, M. Drożdż, Tarnów 2012.
- M. Głowiński, Nowomowa po polsku, Warszawa 1990.
- E. Goffman, Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości, tłum. A. Dzierżyńska, J. Tokarska-Bakir, Gdańsk 2005.
- R. Girard, Sacrum i przemoc, Poznań 1993.
- M. L. Grochowska, Wojna, czyli pora na widowisko, „Dialog” 2003, nr 9.
- J. Hartman, Krytyka poprawności (Arystokracja ducha a poprawność polityczna), „Przegląd Publiczny” 2003, nr 60.
- J. Jarzębski, Na rynku wartości, Wrocław 2009.
- M. Kochan, „Przyklejanie etykietek”, czyli o negatywnym określaniu przeciwnika, „Język a Kultura” 1994, t. 11.
- S. Kowalski S., M. Tulli, Zamiast procesu. Raport o mowie nienawiści, Warszawa 2003
- L. Mulvey, Przyjemność wzrokowa a kino narracyjne, w: Panorama współczesnej myśli filmowej, red. A. Helman, Kraków 1992.
- M. Moskalewicz, „Murzynek Bambo – czarny, wesoly...” Próba postkolonialnej interpretacji tekstu, „Teksty Drugie”, 2005, nr 1-2
- B. Sobczak, Informowanie (nie)etyczne. O etyce dziennikarskiej i manipulacji w mediach, w: Retoryka i etyka, red. B. Sobczak, H. Zgólkowa, Poznań 2009.
- A. Szahaj, E pluribus unum? Dylematy wielokulturowości i politycznej poprawności, Kraków 2004 lub A. Szahaj, Poprawność polityczna i jej praktyki, „Przegląd Polityczny” 2003, nr 60.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta (3 pozycje do wyboru)

- J. Bartmiński, Stereotypy mieszkają w języku. Studia etnolingwistyczne, Lublin 2009.
- J. Baudrillard, Przejrzystość zła, przeł. S. Królak, Warszawa 2009.
- Z. Bauer Z., Polskie fora internetowe. Przykład „mowy nienawiści” czy „mowy agresji”?, w: Komunikowanie (się) w mediach elektronicznych. Język, edukacja, semiotyka, red. M. Filiciak, G. Ptaszek, Warszawa 2009.
- S. Sontag, O fotografii, przeł. S. Magala, Kraków 2009.
- B. Bolechów, Terrorizm. Aktorzy, statyści, widzowie, Warszawa 2009.
- P. Bourdieu, Przemoc symboliczna, w: P. Sztompka, Socjologia lektury, Warszawa 2009.
- J. Bralczyk, J., Język na sprzedaż, Warszawa 1998.
- A. Cegiela, Słowa niebezpieczne i niepożądane w przestrzeni społecznej. Etyka a poprawność polityczna, „Poradnik językowy” 2013, z. 10.
- R. Cialdini, Wywieranie wpływu na ludzi. Teorie i praktyka, Gdańsk 1995.
- M. Foucault, Panoptyzm, w: Nadzorować i karać, 1993.
- M. Głowiński, Nowomowa i ciągi dalsze. Szkice dawne i nowe, Kraków 2009.
- E. Goffman, Analiza ramowa: esej z organizacji doświadczenia, tłum. S. Burdziej, Kraków 2013.
- I. Kamińska-Szmaj, Propaganda, perswazja, manipulacja – próba uporządkowania pojęć, w: Manipulacja w języku, red. P. Krzyżanowski, P. Nowak, Lublin 2004.
- L. Kolankiewicz, Notatki po spektaklu. Wojna w Zatoce, „Dialog” 1991, nr 7.
- M. Peisert, Formy i funkcje agresji werbalnej. Próba typologii, Wrocław 2004.
- G. Ch. Spivak, Czy podporządkowani Inni mogą przemówić?, tłum. E. Majewska, „Krytyka Polityczna” 2011.
- P. Znyk, Propaganda - współczesne oblicza, Łódź 2011.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W12 K_U08 K_K03, K_K04	K_W12 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu etyki w kształtowaniu wiedzy o pracy dziennikarza i publicysty; • ma orientację w powiązaniach etyki z innymi obszarami humanistyki oraz wybranymi obszarami nauk społecznych, nauk o sztuce, historią, psychologią; • zna podstawową terminologię związaną z etyką i definiuje jej najważniejsze problemy; • ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą metodologii badań kulturowych oraz ich tendencji rozwojowych.
	Umiejętności K_U08 Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych (korzysta z tradycyjnych i nowoczesnych źródeł tekstów literackich i filozoficznych); • umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego; • posiada umiejętności merytorycznego uzasadnienia swoich tez interpretacyjnych z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków; • formułuje w mowie i piśmie tezy interpretacyjne oraz podstawowe problemy teoretyczne, wykorzystując właściwą terminologię; • posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł; • posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł.
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K03; K_K04 Student: <ul style="list-style-type: none"> • zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego (K_K03); • jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska (K_K03); • samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze (K_K04).
Kontakt magdalena.horodecka@ug.edu.pl	